

דף יט.

עין משפט א.ב.

ח"מ סימן פה פעיף יג.

יג. המוצא שטר שיחרור, ^ה אם אין האדון מודה בו לא יחזיר לא לזה ולא לזה, ואם האדון מודה יחזיר לעבד, ומיהו אם העבד יבא לטרוף בו ממה שמכר אדונו מנכסיו לאחר, אחר זמן הכתוב בו, ^א צריך להביא ראיה שהגיע לידו מזמן הכתוב בו.

עין משפט ג.

ח"מ סימן פה פעיף יד.

יד. המוצא שטר ^ב מתנת בריא או שטר מכר, אפי' אומר הנותן או המוכר שיתנוהו למקבל או ללוקח ^ג אין נותנים א"כ פירש במתנה ^ד ששייר לעצמו שיוכל לחזור בו כל ימיו. כגון שכתב מהיום אם לא אחזור בי כל ימי חיי, ואם זה שטר הקנאה שפירש שהקנה לו ^ה מיד אע"פ שלא הגיע השטר לידו, בזה יחזיר אפי' לא שייר לעצמו זכות חזרה.

יד טו. המוצא שטר מתנת ^ו שכיב מרע, אם הנותן קיים ואומר שיתנוהו

ת. ברייתא שם במציעא י"ט.

א. מאחר שנפל איתרע ויש לחוש לקנוניא, שאין דעתו לשחררו ועושה כדי לטרוף מלקוחות שלקחו אחר זמן הכתיבה. וע"כ לא מספיק שיביא ראיה שבא לידו קודם הנפילה, אלא צריך ראיה שבא לידו מזמן הכתיבה. סמ"ע ס"ק מ'. אבל דעת הש"ך מהני ראיה שהיה בידו לפני שעת הנפילה. והנתיבות כתב שכן עיקר.

ב. במציעא י"ח ע"א במשנה. ובברייתא בדף י"ט.

ג. דחוששין לקנוניא שאין דעתו שיזכה בו זה אלא כדי להפקיע מיד למי שמכר או נתן זה השדה אחר זמן שנכתב בשטר זה, ואם מביא ראיה שהיה בידו קודם נפילה מחזירין, נתיבות ס"ק ל"ב.

ד. וה"ה אם שייר בשטר מכר, והטעם שאז אם מכר או נתן לאחר אינו יכול להפקיע מידו בשטר זה, שהרי ע"י השויר חזר בו מהראשון. סמ"ע ס"ק מ"ג.

ה. שהו"ל כאילו בא מיד לידו וזכה בו.

ו. דבסתם יכול לחזור בו, וא"כ אין חשש לקנוניא.

למקבל הרי זה יתנוהו, ואם מת הנותן אע"פ ז' שבנו אומר שיתנוהו לו אין נותנים אא"כ יהיה שטר ח" הקנאה.

עין משפט ד. חו"מ סימן רנז פעיף ו

ו. מתנת בריא ט' שכתוב בה מהיום ולאחר מיתה הרי היא כמתנת שכיב מרע י' שאינה קונה אלא לאחר מיתה שאע"פ שקנה הגוף מהיום ואינו יכול לחזור בו, המקבל אינו אוכל פירות עד אחר המיתה.

הגה: הכותב נכסיו לבנו והתנה לדור בהן כל ימי חייו ולהיות ניוון מהן, יכול לדור בהן עם אשתו כ' יחד עם המשמשים הצריכים לו, וכן נוטל מזונות מהם כפי הנראה לבי"ד, אם אין לו ממקום אחר, ואם מכרו לצורך מזונות ובא לו ממון אחר אח"כ, אין צריך להחזיר מה שלקח ל'.

דף יט:

עין משפט א.ב.ג. חו"מ סימן סה פעיף יד
עיינ לעיל דף יט. עין משפט ג

- ז. דחיישינן שמא אביו כתב שטר זה ליתן לזה, ולא נתן. והבן מכר או נתן שדה לאחר מות אביו, ועכשיו מתחרט ובא להפקיע ע"י שטר זה שהוא מוקדם למכירתו סמ"ע ס"ק מ"ו.
- ח. שאז הו"ל מתנת בריא וזכה המקבל מיד אע"פ שלא הגיע לידו. נתיבות ס"ק ל"ז.
- ט. פירושו כשעשה קנין סודר על מתנתו כדין מתנת בריא, וקמ"ל דמהני אמירתו מהיום שאינו יכול לחזור בו, ואמירתו לאחר מיתה שאין המקבל אוכל פירות עד לאחר מיתה.
- י. מברייתא ב"ב קל"ה ע"ב ובמציעא י"ט ע"א וכאביי שם ואינה כמתנת שכיב מרע שיכול לחזור בה עד שעת המיתה, אלא שדומה לה שאינו זוכה בפירות מהיום.
- כ. ואפי' לא היתה לו אשה בשעה שהתנה כן, והוא מתשובת הרשב"א ח"ו סי' רי"ז. שלא עלה על דעתו להיות בלא אשה ובלא שמש, והוא יעשה כל מלאכתו בעצמו. ואפי' שאמר בלשונו שמשירר לעצמו, לא בא למעט אלא בניו הקטנים ושאר הנטפלים לו. סמ"ע ס"ק י"ב.
- ובפעמוני זהב ציין מגוף תשובת הרשב"א דגם יכול להשאיל או להשכיר לאחר.
- ל. וכמו שנפסק ביור"ד סי' רנ"ג בטור בעל הבית ההולך ממקום למקום ונגמרו לו המעות בדרך, ואין לו מה יאכל, מותר לו ליקח מהצדקה, וכשמגיע לביתו אין צריך להחזיר, שבשעה שלקח היה עני, והו"ל כעני שהעשיר שא"צ לשלם מה שלקח. סמ"ע ס"ק י"ג.

עין משפט ד.

אה"ע סימן קי סעיף ב

ב ג. המוצא שובר בשוק בזמן שהאשה מודה שנפרעה כתובתה ומהבעל נפל, יחזירנו^מ לבעל, אבל אם היא לא מודה אלא אומרת הכנתי שובר ונפל ממני ועדיין לא קיבלתי כתובתי, לא^נ יתננו לא לאיש ולא לאשה.

מ. ברייתא מציעא י"ט ע"א. וליכא חשש קנוניא על הלוקח כתובתה, דבלאו הכי בידה למחול לבעלה, דקימ"ל כשמואל דחזר ומחלו מחול, ח"מ.

נ. ואפי' שהבעל מודה שממנה נפל, ומ"מ בזה אפשר דקרעינן השובר כיון שגם איתרע, אבל בלא שהבעל מודה טורפת מלקוחות, ומ"מ שומרים השובר דאולי יבואו עדים ויקיימוהו שכבר נתקבלה כתובתה, כ"כ בח"מ.